

HORNARUL

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș
Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprőmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramureșch

Redacția - Szerkesztőség - Redaktion: Redactor responsabil - Felelős szerkesztő - Verantwortlicher Redakteur

CLUJ,

LABISLAU PAPP

Calea Reg. Ferdinand 117.

Colaborator - Társszerkesztő - Hilfsredakteur: COLOMAN PLATZ

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară

Laptulajdonos: Az országos egyesület

Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

O carte nouă

Se poate afirma, că nici o bransă în lume nu este atât de săracă în literatura specială, ca chiar meseria noastră. Nu ridic acuză împotriva nimănui, nu caut motivul acestei mizerii întru neglijența cu care este tratată meseria noastră, constat numai singurul fapt, că nu avem literatură, din care generația nouă să-și poată însuși deprinderea teoretică de care un meseriaș conștiincios are nevoie întru toate fazele ale vieții.

Ni s'a trimis o mică carte unguerească din Budapesta cu titlul „Cursul special de hornari și manualul examenului de măestru“, autorul căreia sunt Carol Végh și Ioan Gustav Végh iun., măștrii hornari examinați din Budapesta.

Fără de a avea intențiunea de a face reclamă, acestei mici opere, ținem de a constata numai faptul, că cei ce au scris această carte, au dat în mâinile noastre un rezumat al acelor lucruri, cari trebuie să fie cunoscute înaintea hornarului conștiincios. Manualul e o adevărată comoară pentru hornari cari impută oareșicare importanță meseriei lor, și cari doresc a se înălța la nivelul potrivit acestei epoci. Am citit-o și am aflat că cuprinde tot ce e prețios din punct de vedere incendiar, și ne arată ceea ce lipsește din praxa meseriei de arhitect, arătându-ne neregulile cu cari ne întâlnim mereu la construcțiile noastre.

Cel ce va avea această carte și își va însuși cuprinsul ei, o va păstra ca un obiect scump, din care își poate întregi cunoștințele.

Felhivás

Tekintettel az új egyesületi évre, felszólítom az összes tagokat, hogy úgy a hátralékos, mint pedig a folyó tag- és lapdíjakat a lehető leg-sürgősebben fizessék be, nehogy pénz hiányában az adminisztratív munkálatok késleltetést szenvedjenek.

Nagel Ottó, elnök.

Egy új szakkönyv

A világ nem áll meg haladásában; megy, rohan a kultúra azon a pályán, amelyet a kor igényei szabnak meg, s itt-ott felvillan egy ragyogóbb, fényesebb pont, amely korszakot jelent a kultúra történetében s amely mint fáklya világít az emberiség előtt. Különösen a szakirodalom az, ami a kultúra szolgálatában felbecsülhetetlenné teszi magát s a szakirodalom termékei vannak arra hivatva hogy a társadalom bizonyos rétegeiben neveljenek értékes generációkat.

Sajnos, a szakírás terén talán a legszegényebb a kéményseprőipar. Kár volna, ennek oka után kutatni, mert hiszen — ha őszinték akarunk lenni — a hiba nagyrészt bennünk is rejlik. De a gazdasági mizériák számtalan megnyilvánulása is hibáztatható, hibás az a rendszer, amely a számottevő tényezők figyelmét eltereli iparunkról. Közhely volna ennek a káros tendenciának kárhözatos voltát hangoztatni, — kopott frázis már a „tűzbiztonság“, „vagyonmegóvás“, „felelősség“, — mert hiszen ezeket már annyit hangoztattuk mi, és hangoztatták a kéményseprőipar ama kevés barátai, akik megértéssel voltak irányunkban, nem nézték le a fekete gárdát s annak kormos kezeit. És annak, hogy oly kevés a megértő barátunk, a fenti okon kívül az is lehet indító rugója, hogy nem volt szakirodalmunk, hogy ennek segítségével a laikusok megismerjenek bennünket, hogy megtudják, miszerint a kéményseprőipar nem csupán egy kefének a sütőoldalán való ide-odahuzgálásából áll, hanem igenis egy olyan szakma, ami szakértelmet, tudást és rengeteg tapasztalatot igényel.

De ime, előttem fekszik egy kis könyv. Kijelentem, hangsúlyozom, hogy kis könyv. Mindössze 150 lap terjedelmű munka, 90 szöveg-

közötti ábrával. S épen az a nagyértéke, hogy kicsisége mellett ez a könyv többet tartalmaz, mintha egy vaskos foliánsot töltöttek volna meg a szerzői szakértekezletekkel, vagy a kéményseprőipar ismertetésével, mert minden benne van, ami minket érdekelhet, rövid, érthető mondatokban, összepontosítva mindazt, amit a szerzők tudásában, tapasztalásában összegyűjthettek. A mű címe: „Kéményseprő szaktanfolyam és mestervizsga kézikönyve“, s szerzői: Vég Károly és ifj. Vég János Gusztáv, vizsgázott kéményseprőmesterek, budapesti kartársaink.

Ki kell őszintén jelentenem, hogy nem a reklám nagydobját akarom megütni a könyv érdekében, de tartozom az igazságnak annak a kijelentésével, hogy a szerzők egy kincset adtak annak a kezébe, aki a könyvet megszerzi és annak tartalmát magáévá teszi. Ismétlem, hogy megvan ebben a könyvben mindaz, amit iparunkban tudni kell, — mindaz, ami a fiatal generáció kiképzéséhez, szakneveléséhez nélkülözhetetlen. Lapunk terjedelme nem engedi meg a részletes ismertetést, nem térhetek ki minden egyes fejezetre, minden egyes ábrára, csupán annak a megállapítására szoritkozom, hogy a könyv minden részében tökéletes s minden tekintetben megüti a legkényesebb nyugati igények mértékét, úgy hogy mindnyájan csak tanulhatunk belőle. De főként a fiatal nemzedék kezében lesz megbecsülhetetlen vezérfonal, egy életre való szellemi táplálék.

Ami a könyv tartalmát illeti, az a tüzelés technikájának ismertetésétől a sütőtestek leírásáig, a különféle tüzelőanyagok értékéig mindent felölel. Megismerteti az érdeklődőt a különféle rendszerű füstvezetékekkel, azoknak előnyeivel és hibáival, s főleg elénk tárja azt, ami a romániai építőiparban kezd mindinkább háttérbe szorulni: az építőiparban nagy fontossággal bíró tűzrendészeti szempontokat, amelyeket lelkiismeretes kéményseprőnek tudnia és lelkiismeretes építésznek alkalmaznia kell. Ismétlem, hogy mindezek a dolgok főleg az ifju nemzedék nevelését vannak hivatva elősegíteni, de azonfelül rendkívül becses kézikönyvet adnak a régi mesterek vagy munkásnak is.

Anélkül, hogy kartársainkat áltatnám, a magam meggyőződéséből beszélek, mikor ismételtelen kijelentem, hogy ezzel a könyvvel nyertünk egy olyan kincset, amit senkinek sem volna szabad nélkülöznie. Minden előnye mellett is ennek a szakmunkának az ára 18 pengő és a

portó s a szerzőknél (Budapest, IV. Magyarutca 36. sz.) szerezhető meg.

Akit a mestersége érdekel, aki mesterségében alapos ismereteket akar szerezni, aki nyitott szemmel akar járni teendői közepette s aki a kormos ruhát nem csupán a látszat kedvéért akarja viselni, az bizonyára igyekezni fog megszerzeni a könyvet, s ha megszerezte, meg is fogja azt szeretni.

Ein Buch für uns

Wir erhielten aus Budapest ein ungarisches Buch mit dem Titel „Kéményseprő szaktanfolyam és mestervizsga kézikönyve“ (Handbuch des Rauchfangkehrer-Fachkurses und der Meisterprüfung“), deren Verfasser Karl Végh und Johann Gustav Végh jun., geprüfte Rauchfangkehrermeister von Budapest sind. Das Büchlein, dessen Umfang ungefähr 150 Seiten stark und in ungarischer Sprache verfasst ist, hat seinen höchsten Wert darin, dass es kurz, jedoch ausführlich alles behandelt, was für uns von Interesse sein kann. Dies ist für uns umso wertvoller, da unser Handwerk im Gegenteil zu anderen Branchen, so arm an Fachliteratur ist. Alles was um uns ist, geht parallel mit dem Fortschritt der Kultur vorwärts.

Alles bewegt sich dem Ziele zu, es wird immer fortgeschrieben, um die neuen Generationen in die Geheimnisse der verschiedenen Fächer einzuführen. Nur eben das Handwerk der Rauchfangkehrer leidet an einer unausprechlichen Armut, was die Fachliteratur anbelangt. Ich beuge mich zwar vor den Fachkenntnissen unsrer Kollegen, die mit allen Kräften bestrebt sind, eine fachkundige Arbeitergeneration zu erziehen. Dies genügt aber nicht. Die praktische Erziehung erfordert auch eine gewisse theoretische Fortbildung, die aber mangels entsprechender Literatur sehr karg ist. Die Theorie muss erlernt werden, um sie in der Praxis ausführen zu können.

Und alldies ist mit diesem Büchlein erreicht. Mit diesem in der Hand, kommen unsre jungen Fachgenossen um einen grossen Schritt

weiter, darin lernen die Arbeiter und Lehrlinge ihr Handwerk zu schätzen und zu achten.

Alles, was in unsrem Fache des Wissens wert ist, kann in diesem Buche aufgetunden werden. In kurzen, klaren, leicht aufzufassenden Sätzen sind alle Fragen erläutert, die uns interessieren können, Zeichnungen und Skizzen stellen uns die verschiedensten Heizobjekte, Konstruktionsmethoden samt ihren Vorzügen und Nachteilen dar.

Wir wiederholen, dass dieses Buch ein wahrhaftiger Schatz für diejenigen ist, welche die schwarze Montur nicht nur dem Scheine zu liebe, sondern als brave Kämpfer unsrer Gilde tragen.

L. P.

A tarifáról

Talán sohasem keltett semmi olyan sok elégedetlenséget, mint az az elbánás, amelyben kartársaink a kapcsolt területeken az illetékes tényezők által részesítettek. Annak dacára, hogy a közterhek viselése csaknem teljesen egyöntetű, annak dacára, hogy a gazdasági helyzet egyformán nyomasztó valamennyiünkre nézve, annak dacára, hogy a felelősség mindnyájunk vállára egyformán nehezedik: a jogok elbírálása az illetékesek részéről rendkívül különböző. Nem állítok semmi újat, mikor ezeket a tényeket leszögezem, mert hiszen kivétel nélkül mindenki érzi azokat a kritikus pillanatokot, amelyek az életet keserűvé teszik és senkit sem mentesít közülünk ez alól a súlyos teher alól a vagyon, vagy valamely különösen előnyös konstellációja a körülményeknek. Adó, meg újra adó, községi illeték, a horribilis bélyegköltségek és sok minden más közteher, azonkívül a mindennapi élettel járó rengeteg költségek, személyzettartás, stb. mind rengeteg gondot okoznak. Ezzel szemben azonban a kéményseprődíjszabás olyan változatoságot mutat fel, amit sehogy sem lehet összehangba hozni a terhek egyöntetűségével és egyöntetű nagyságával. Míg egyik megyénkben a tarifa megközelíti a mindennapi kenyér köve-

telményeit, addig más megyékben csak tengődnek mestertársaink. Azt hiszem, hogy ennek oka után nem sokat kell kutatni. Ha megfigyeljük szorosán vett közéletünket, ha jobban bele-mélyedünk az okok és okozatok tömkelegébe, könnyen észrevehetjük, hogy bizony egy kevésbé magunk is hibásak vagyunk abban, hogy nem vagyunk képesek egyöntetűen javítani helyzetünkön.

Az önként feltoluló miért-re azonnal tudok felelni. Hiányzik belőlünk az egyöntetűség, az egyetakarás öntudata, hiányzik belőlünk részben az a szellem, amit az illetékes tényezők szemében az erők összeforrását képviseli.

Nem vakok a hatóságok sem. Nagyon jól látják azt, hogy ha kérünk valamit az egyesület nevében, azt nem kérjük *valamennyiünk* nevében, mert nem tömörültünk *mindnyájan* abba a testületbe, amely valamennyiünk nevében *követelni* jogosult.

Tagadhatatlan, hogy egyes megyék felügyelői elismerésre méltó munkát fejtettek ki azzal, hogy megyéjük részére kiverekedtek egy bizonyos díjszabásemelést. De ezzel szemben ijesztően jelentkezik az a körülmény, hogy egyik megyében az alapár 4—5 lej, más helyen meg már eléri a 12—15 lejt.

Szemünkre vetik a memorandumot s annak mindezeideig el nem intézését. Szemünkre vetik azt, hogy az egyesület nem léphetett a Teremtő helyébe, hogy még a semmiből is valamit csináljon.

Ha tagtársaink figyelemmel kísérték a választmány munkáját, láthatták, hogy nem ültünk ölbe tett kézzel, hanem igenis utaztunk, sürgöttünk, kilincselünk és ajtókat döngöttünk s talán már régen az óhajtott célnál volnánk, ha a mesterek összesége nemcsak a felelősséget látta volna az egyesület vezetőségének munkásságában, hanem annak tehetetlenségét is anyagiak hiányában. A mesterek összeségét mondjuk és értjük alatta azokat is, akik mindezeideig az ellenszenv egy nemével nézték a jobb létért való harcot s nem érezték még szükségét annak, hogy ugyanazt akarják, amit a

kenyerüket, a jövőjüket, a családjukat féltő mes-
terek. Nagy baj az, hogy a harcban nem va-
gyunk mind jelen s nagyobb baj az, hogy ezt
az illetékes tényezők látják is. Nagy baj ez, de
nemcsak azoknak, akik a harcban résztvesznek,
hanem azoknak is, akik attól távol tartják ma-
gukat, mert ezek csupán előnyöket akarnak
élvezni, anélkül, hogy azoknak a kivívásában
anyagi segítséget nyújtanának az egyesületnek.

Ezért késik a memorandumban foglalt kö-
veteléseink teljesítése s bátran mondhatjuk, hogy
csupán a szilárd anyagi összetartás adhatja ke-
zünkbe az aranykulcsot, amely az illetékes té-
nyezők rezerváltságának hét lakatját felnyithatja.

Akkor lesz egységes tarifa, mindnyájunkat
kielégítő díjszabás, özvegyeinket és árváinkat
megnyugtató rendszer, ha ez az aranykulcs a
kezünkben lesz.

Addig nem.

P. L.

1928 Cluj / Central University Library Cluj

Nem óhajtjuk megismételni azokat a kíván-
ságainkat, amelyeket már mult havi számunkban
tolmácsoltunk a mult év elhunya alkalmából.
De nem is akarjuk sablonszerű kívánságokkal
kezdeni az új évet, mert tudjuk, meggyőződés-
ből tudjuk, hogy ki-ki nagyban hozzájárulhat a
saját boldogulásához, tehát egyrészt rajtunk
mulik, hogy milyen legyen az új év. Fontosabb
dolgok azok, amiket e helyen érinteni akarunk.

A rendes évi közgyűlés s az ezzel kapcsol-
atosan szokásos május 4-i szt. Flóriánnap
ünnep megrendezése az a kérdés, amit már
most kell érintenünk. Tudjuk a multból, hogy
a közgyűlés előkészületei különböző nehézségek
miatt sok időt vesznek igénybe, s így 3 havi
időköz az előmunkálatok megtételére nem sok.

Már ezuttal felszólítjuk a szindikátusok
vezetőseit, hogy az előkészítő gyűléseket ide-
jében tartsák meg, hogy a jelentések alapján
a megfelelő intézkedések megtehetőek legyenek.
Különösen pedig nagyfontosságú kérdés, hogy

a szindikátusok megalakulásának adatai mind
idejében birtokunkban legyenek, hogy tevékeny-
ségünket ebben az irányban is fejleszthessük.

Hisszük és reméljük, hogy jobb jövőnek
nézünk elébe, — hisszük, hogy végre leküzdjük
a sok nehézséget, ami eddig hályogot vont a
szemekre, — hisszük, hogy igazságunknak
győznie kell, mint ahogy az igazság mindig
győzedelmeskedett a hitetlenség, az egyenetlen-
ség és széthuzás fölött.

Az Elnökség.

A Timiş—Torontál megyei szindi- kátus vezetőségéhez

Elnökünk közvetlenül lapzártá előtt kapott
Tomi T. óbébai kartárstól egy táviratot a követ-
kező tartalommal: „S-au oprit hornăritul de tot
s-au nu răspunde imediat. Tomi hornar Beba-
veche.“ A távirat tartalma különösségén kívül
előttünk érthetetlen, miért is felszólítjuk a t.
Vezetőséget, sziveskedjék nevezettel közvetlenül
érintkezésbe lépni s neki a kellő felvilágosító-
kat a szükség szerint megadni, mert hiszen —
a távirat látható tartalma szerint — Tomi kar-
társ csak nem gondolja, hogy a „hornăritul“
vagyis a kéményseprőmesterség megszűnt?

Az Elnökség.

An alle Fachgenossen

An der Schwelle des neuen Jahres fordere
ich alle Mitglieder auf, die Rückstände, sowie
auch die für das laufende Jahr fälligen Beiträge
ehebaldigst einzuzahlen, damit unsre adminis-
trativen Arbeiten mangels Geld nicht in Sto-
ckung geraten. Die Summe der Rückstände be-
trägt bereits so viel, dass es fast erschreckend ist.

Ansonsten bitten wir die Syndikate, die
Vorbereitungen zu der am 4. Mai stattfindenden
Generalversammlung baldigst zu treffen und die
Syndikatssitzungen womöglich abzuhalten, da-
mit wir die Berichte zur rechten Zeit erhalten.

Otto Nagel, Präsident.